

ENR - en Landschapsverfraaming

Landschapsplan

Inpassing locatie Legert 14 Swolgen tbv bestemmingswijziging
agrarische functie naar woonfunctie

Colofon

Opdrachtgever:

Naam: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
Plaats: Swolgen
Mailadres: [REDACTED]@trinedmail.nl
06-[REDACTED]

Contactpersoon:

Naam: [REDACTED]

RO Adviseur:
Bureau Leefomgeving

Dossiergegevens

Titel	Inpassing locatie Legert 14 Swolgen
Document	Plan 30-5-2024
Status	DEFINITIEF
Versie	30-5-2024
Opsteller	[REDACTED]

1. Inleiding

De initiatiefnemers hebben het voornemen om de locatie Legert 14, het ouderlijk huis en bijgebouw, om te zetten van de agrarische functie naar de woonfunctie. Het deel van de kavel met beoogde woonfunctie heeft een oppervlakte van ca 1500 m² en het overige deel van de kavel is het bijbehorende erf wat zijn agrarische functie behoudt, maar dan zonder bouwvlak. Vandaar zal de tweede schuur op dit gedeelte gesaneerd worden, zodat het geheel qua oppervlakte en inhoud voldoet aan de gestelde criteria Bestemmingsplan.

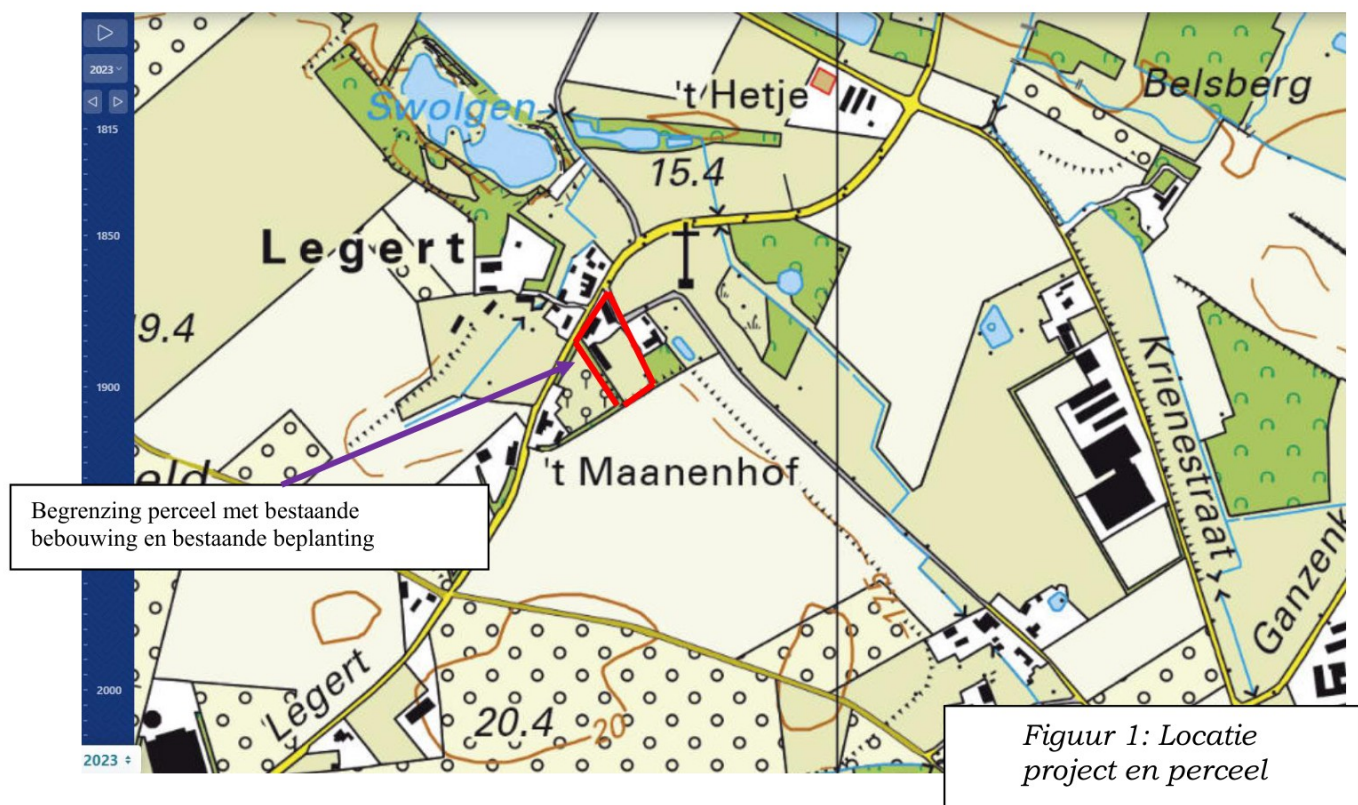
De gemeente Horst aan de Maas heeft het standpunt dat dit past, maar stelt de voorwaarde dat er zorg dient te zijn voor een juiste landschappelijke inpassing. Hierbij wordt aangegeven om de bestaande groene waarden vast te leggen, duurzaam te beheren en verbeterpunten aan te brengen, welke de groene oase alleen nog maar fraaier en biodiverser maakt. Dit is ook een onderwerp dat de eigenaren onderschrijven, daar ze deze plek omarmen gezien het mooie groene decor dat hier aanwezig is.

De gemeente Horst aan de Maas heeft hierbij de eis gesteld dat er bij de aangeleverde onderbouwing er ook een all inclusive landschapsplan toegevoegd dient te worden, dat voor de groene omgeving de waarden vastlegt, mogelijke aanvullingen in beheer en inrichting en dit voor de plek een duurzame meerwaarde oplevert en ook de biodiversiteit van dit stukje landschap een impuls krijgt.

Met de gedachte van een kwaliteitsplan is er een landschapsplan opgesteld met bijbehorend beheer, zodat de plek een groene parel in het landschap is en blijft en bijdraagt aan de levensvreugde van de bewoners, waar ze van gaan genieten!

De basis van het inpassingsplan vormt de inventarisatie/analyse en daarna het landschapsplan met beheer en aanvullende inrichting als puntjes op de i!

Dit landschappelijk inpassingsplan is door [REDACTED] Erf- en Landschapsverfraaiing opgesteld, in nauw overleg met de initiatiefnemers. Locatie staat onder weergegeven op figuur 1.

2. Locatie en situatie

De locatie is gelegen aan de straat Legert en is onderdeel van het oude bebouwingscluster. Een oud gehucht fraai gelegen op de grens van het beekdal en de open hogere akker. Een zeer mooi gebied. Ingeklemd in dit cluster is de locatie in het groen gelegen. Naast de woonboerderij is er op de plek de bestaande schuur en een tweede schuur op het achtererf. Deze laatste zal gesaneerd worden. Verder veel groen op de locatie aanwezig en er zal verder qua bebouwing niets worden toegevoegd.

Naast het groen is ook het aangrenzende oude laantje een mooi element ter ontsluiting van de wandelbeleving van dit gebied. De achterzijde de mooie open akker biedt een weidse blik.

Figuur 2; Beoogde nieuwe bestemmingen; gele omkadering woonfunctie en rode omkadering agrarische functie

Bovenstaand de toekomstige bestemmingsvlakken op het perceel.

Onderstaand geeft de basisinfo, bestaand groen en dan de visie en maatregelen weer. De maatregelen zijn onderdeel van de bestemmingswijziging.

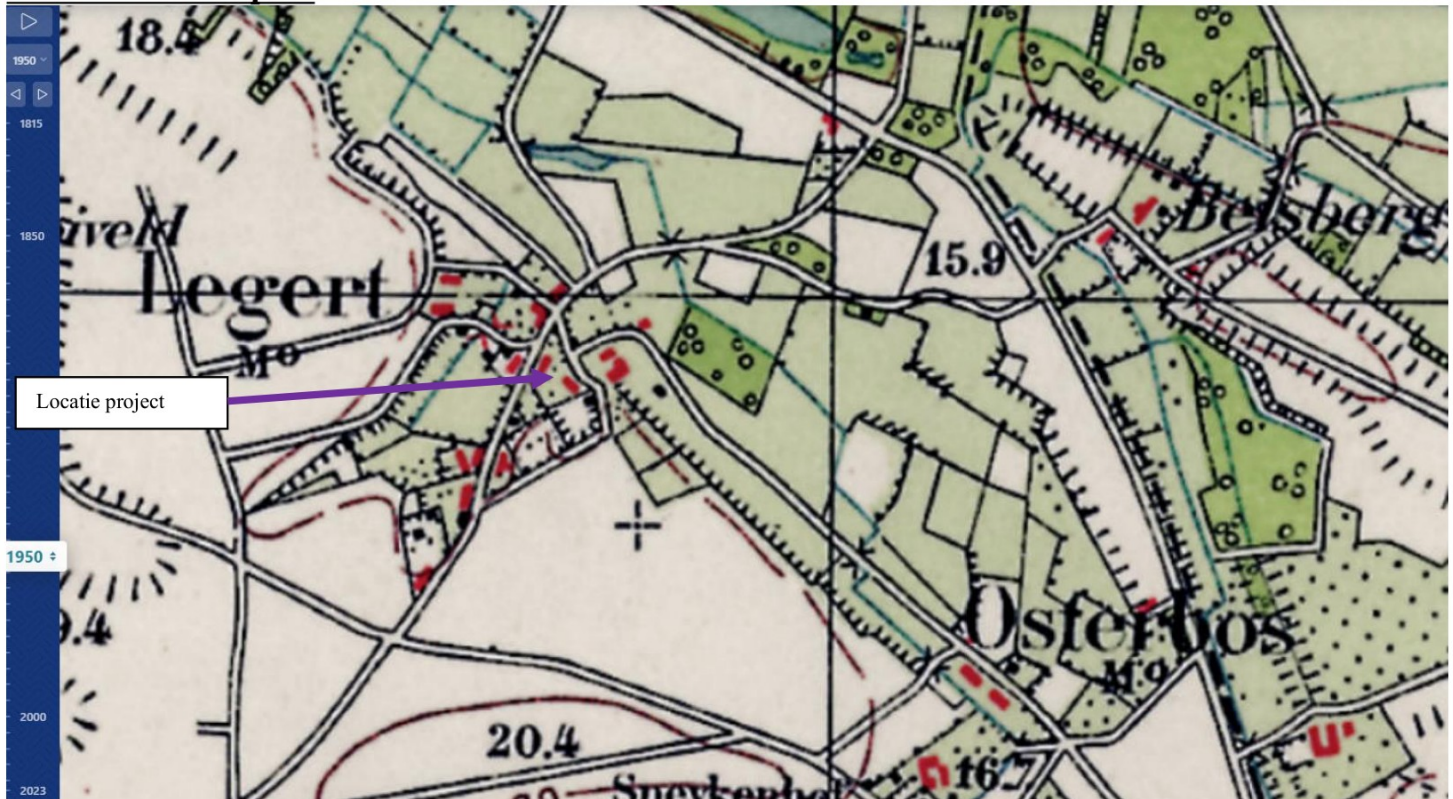
3. Basisinfo

Het landschapsplan dient op maat te zijn van de ingreep in het landschap en het bestaande groen. Dit alles passend binnen de kenmerken van de locatie en met groen dat hier past binnen de criteria streekeigen en biodivers.

Vandaar is de situatie goed bekeken (bestaand groen op figuur 5 en foto's voorzijde) en zijn de basisgegevens nader bestudeerd en vormen inspiratie voor het inpassingsplan.

De gemeente wil graag in het plan een bevestiging, dat het strookt met hun landschappelijke en biodiversiteits-visie om mooie plekken te creëren.

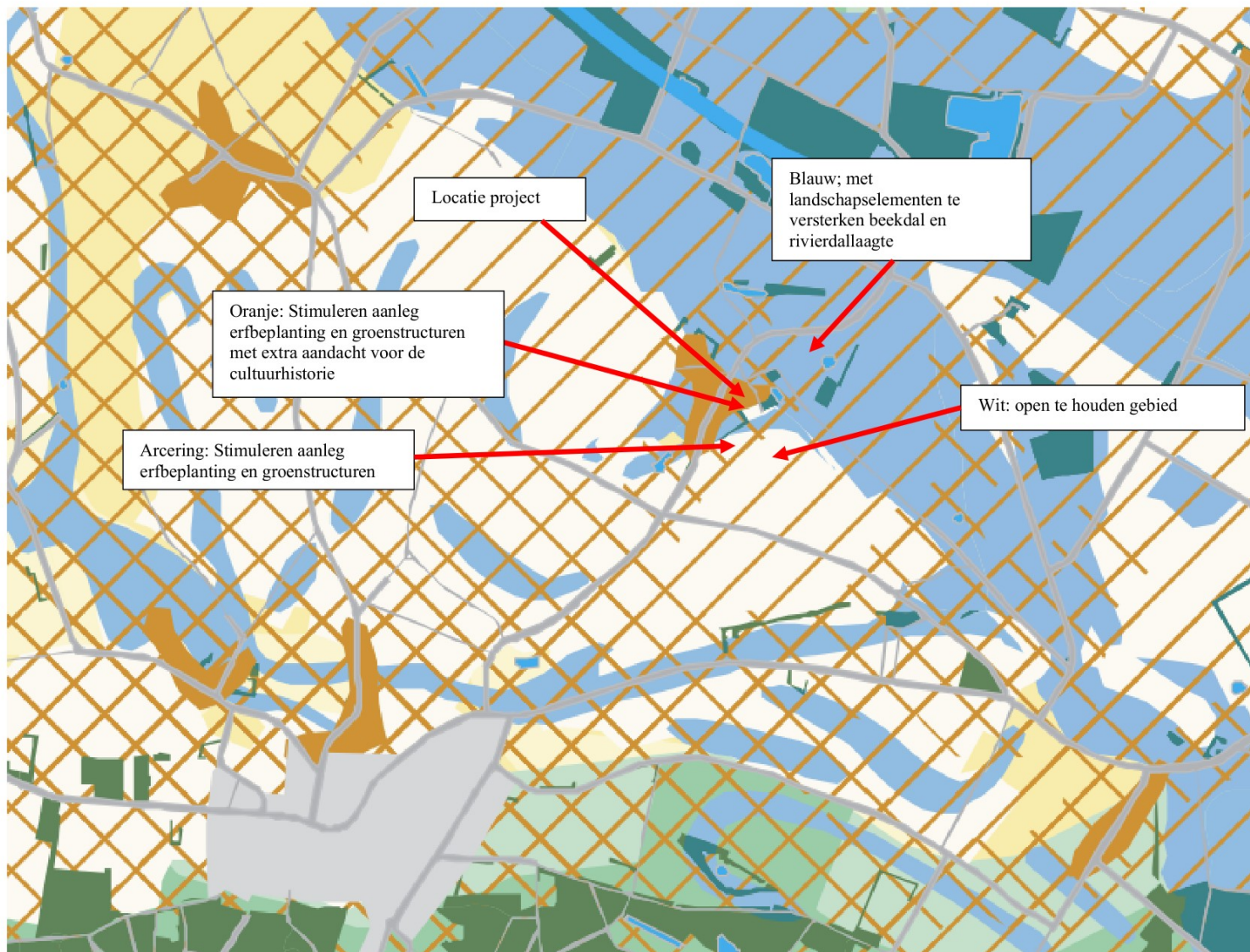
Historie van de plek

Figuur 3: Locatie van project op kaart 1950

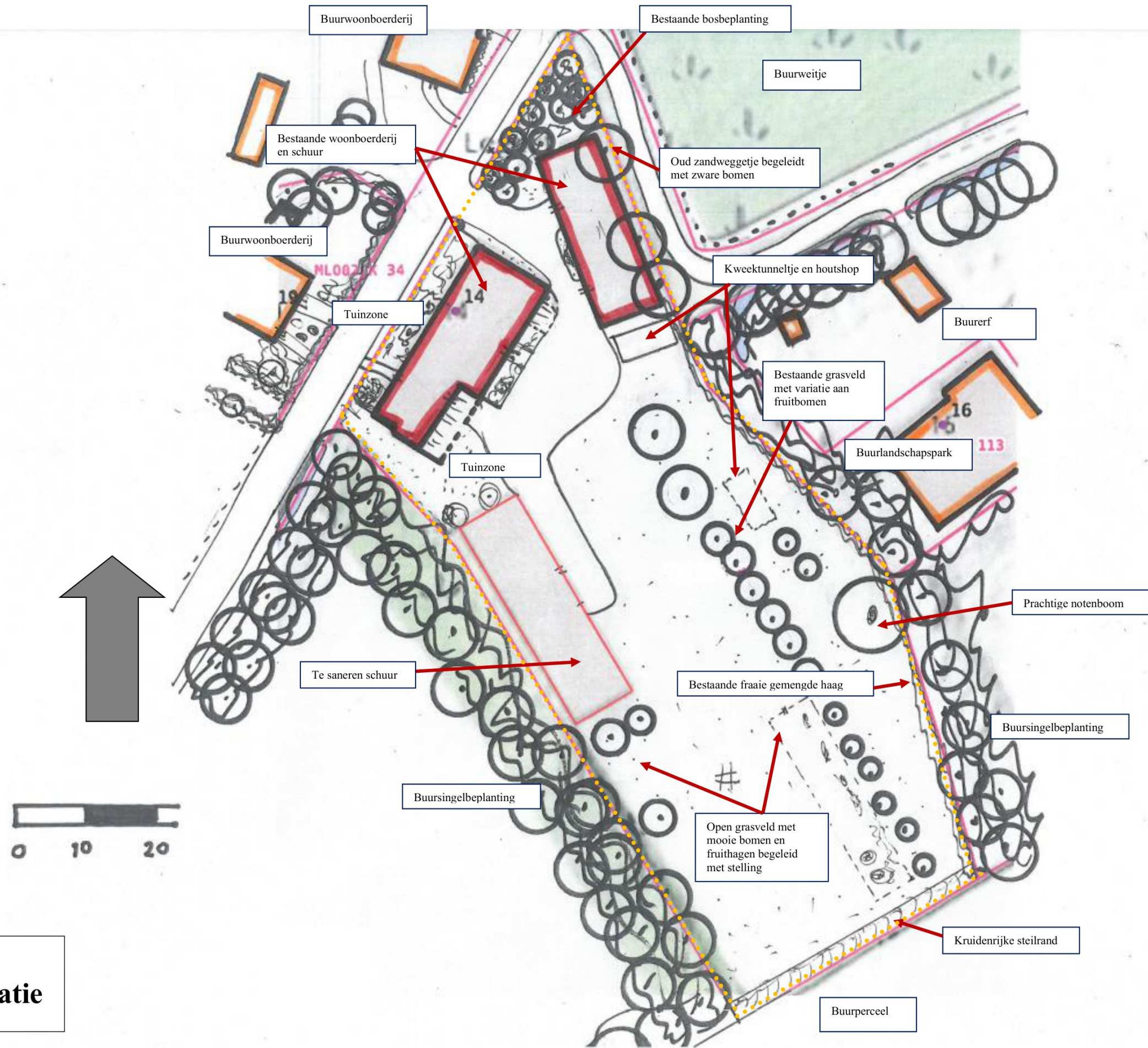
De voorgaande kaarten laten helder de oorsprong van het landschap lezen. Het laat zien hoe de locatie terug in de tijd is geweest. Destijds was de locatie onderdeel van een oud gehucht op de grens beekdal met weilanden en het hogere open akkergebied. Je ziet dat de bebouwing van het oude gehucht in die tijd omgeven wordt door bomenrijen, hagen en hoogstamfruit. Zeer leuk met oude laantje grenzend aan het erf dat voerde naar de akker en het nabijgelegen gehucht Osterbos. Deze geschiedenis in het huidige landschap op deze plek nog mooi waarneembaar.

Landschapsinfo op deze plek

Figuur 4: Handreiking vanuit Landschapskader provincie

Vanuit het Landschapskader staat aangegeven dat de locatie gelegen is waar gevraagd wordt om rond de bebouwing erfbeplanting en groenstructuren te stimuleren, met aandacht voor de cultuurhistorie. Het achterliggende gebied is gericht op het open houden van de akker, dus geen hoge opgaande beplanting te stimuleren. Hiermee wordt de basis van het landschap versterkt.

Figuur 5
Huidige situatie

4. Bestaande situatie

De huidige situatie staat in figuur 5 en met foto's aan de voorzijde helder weergegeven. Een enclave als onderdeel van het gehucht Legert. Met de woonboerderij en schuur omgeven met de tuin en het verdere erf met de te saneren schuur en het grootse grasveld met een heel scala aan fruitbomen, de notenboom en enkele andere bomen. Een deel van het fruit wordt begeleid met stellingen, zodat het stevig staat. Grenzend aan het buurerf de fraaie gemengde haag. De buurerven creëren verder met hun singel-boomstroken een stevige randbeplanting. De achterzijde de steilrand als grens naar de open akker. Tenslotte het oude weggetje wat begeleid wordt door de zware eikenbomen.

Al met al een mooie plek in een zeer groene en natuurrijke omgeving. Door dit te behouden en als vertrekpunt voor het groene decor is het al een zeer mooi iets.

De GHG is hier gemiddeld 1,20 meter onder maaiveld, maar is verder niet aan de orde.

5. Visie landschap, biodiversiteit en beleving

De visie is om met het bestaande decor en enkele verbeterpunten het te vervolmaken tot nog meer een groene woon-fruit en biodiversiteitspark-oase met fijne geborgenheid en mooi doorzicht. Onderstaand de visie vanuit de verschillende invalshoeken.

Landschap en biodiversiteit

Na wegvallen schuur is het goed om vanuit het verleden de plek op te splitsen in tuin, erf en landschap. Nabij de woonboerderij de tuin met twee nieuwe bomen aan de voorzijde die het oude schuurdeel accentueren. Het erf met de bestaande fruitbomen en de nieuwe fruitbomen op een iets gecultiveerde wijze beheerd. De rand naar de burens aanvullend met een struikenrand maakt het kader af. Het achterliggende erf, meer richting landschap kan met beheer omgevormd worden tot kruidenrijk grasveld. Hiermee de differentiatie van iets strakker grasveld bij tuin-erf en een natuurlijker kruidenrijke vegetatie in de zone erf-landschap. De bestaande gemengde haag vormt een prachtig kader en enkele nieuwe bomen op de steilrand versterken juist vanuit woonhuis het doorzicht naar open veld. O deze stelrand hebben waarschijnlijk vroeger ook enkele bomen gestaan.

Her erfdeel rond de schuur met de fraaie eikenlaan zeer mooi te behouden en de Esdoornboomopstand en Berken vakkundig uit te dunnen, zodat de toekomstbomen ruimte krijgen.

Zo een mooie opdeling tuin-erf-landschap met oplopende gradatie van minder werk en juist meer biodiversiteit.

Qua ecologie, is het nu al een zeer waardevolle plek. Dat wordt versterkt door het voorgestelde beheer en de aanvullende beplanting.

Beleving

Het perceel is mooi omkadert met groen en voorbijgangers beleven zeer mooi de woonboerderij en ook het oude paadje is zeer waardevol voor wandelaars.

Voor de bewoners de tuin en erf en het natuurlijker achtergebied geeft op eigen locatie variatie en juist meet beleving. Een paadje maaien voor de bloemrijke vegetatie zal een genot zijn om door te lopen en biedt meer te zien dan het gemaaide intensieve gras.

6. Onderbouwing aanleg en beheer groenelementen passend binnen het landschap en meerwaarde vormt bij het natuurlijke erf

groep lindebomen

boomgaard
...of boomweide

struweel langs containervelden

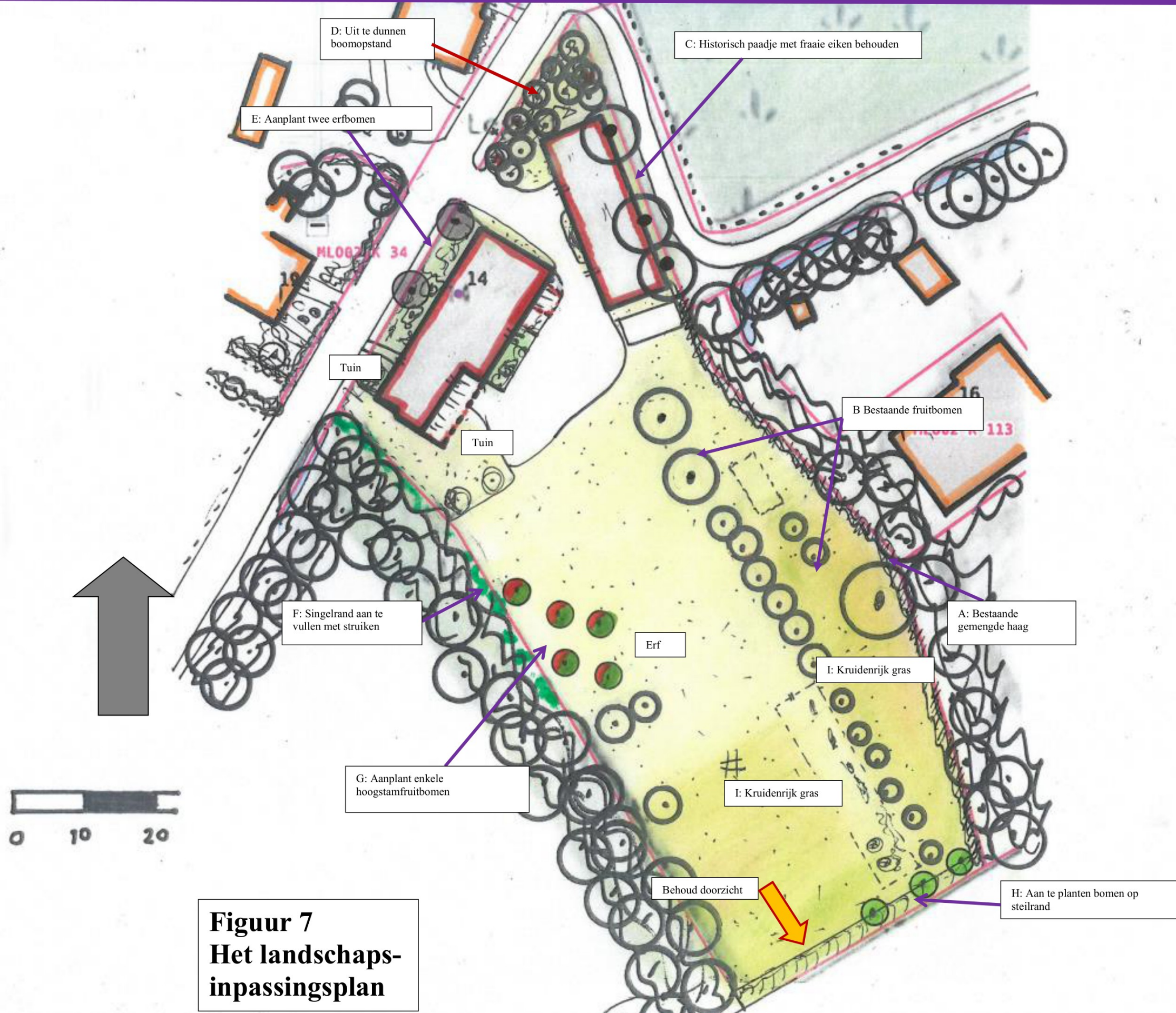
WAT EN WAAR PLANTEN?	
De meest voorkomende streekeigen boom- en struiksoorten voor het rivierdallandschap en de plek op het erf en/of de omliggende percelen	
BOMEN EN BOOMGROEPEN OP HET ERF	Aanplant van bomen en solitaire groepen op en rond het erf met es, zwarte populier en zomerlinde. Aanplant van hoogstamfruitbomen met appel, peer en kers omzoomd met een gemengde haag
HAAGAANPLANT ROND OF BIJ DE VOORTUIN	Ongemengde hagen, snoeihoogte tot 1.50 meter van Spaanse aak, liguster of haagbeuk Gemengde hagen met snoeihoogte tot 1.50 meter met de soorten Spaanse aak, liguster, krent en Gelderse roos
HAAGAANPLANT ROND OF BIJ DE FRUITGAARD/MOESTUIN	Gemengde haag met snoeihoogte > 1.50 meter met de soorten Spaanse aak, krent, sleedoorn en/of hazelaar.
AANPLANT PERCELSRANDEN	Knotbomen in een kleine groep of solitair van es, schietwilg of kraakwilg Laanbeplanting langs wegen en paden van es, zomereik, beuk, zomerlinde of wilde appel. Singelbeplanting (windscherm); - Boomvormers zonder struiklaag door een lijnvormige aanplant van es - Boomvormers met struiklaag: boomvormers zoals haagbeuk, zomerlinde, zoete kers, tamme kastanje en struiklaag van Spaanse aak, kardinaalsmuts, liguster, wegedoorn, vuiboom, vlier, bergvlier en/of steeliep.
AANLEG EN AANPLANT OP PERCELEN	Stroken met struweelbeplanting langs (vochtige) terrasrand en/of kade bestaande uit rode kornoelje, sleedoorn, grauwe wilg en Gelderse roos Extensief beheerd grasland of natte strooiselruigte met broeihopen op perceeldelen in het stroomvoerende deel van het maasdal. Opvang van hemelwater via poel.
TIPS	Hekwerken en afrasteringen; sluit het erf niet onnodig af met hekken en afrasteringen. Maak noodzakelijke afrastering minder zichtbaar door beplanting of een haag. Kies ook eens voor een houten hek of palen van kastanje hout. Vermijd overvloedige verlichting. Plaats verlichting zo laag mogelijk bij de grond. Leg niet meer verharding aan dan strikt noodzakelijk Plant hoge bomen minimaal 2 meter van de erfafscheiding en houdt bij het bepalen van de plaats van aanplant rekening met schaduw en kroon diameter van de volwassen boom. Maak het ook aantrekkelijk voor dieren. Rillen met snoeihout vormen een biotoop voor amfibieën en insecten. Plant coniferen en bomen met een opvallende bladkleur in de voortuin en niet als erfafscheiding.

Tien tips voor een natuur erf

1. Plant hagen en gevarieerd struweel aan met inheemse besdragende soorten
2. Plant een (hoog)stamboomgaard en nootdragende beplanting aan
3. Realiseer zon-beschreven overgangen tussen hoog opgaande en lage begroeiing
4. Realiseer een lange 'bloeihoog' voor insecten door o.a. aanleg kruidenstroken
5. Creëer een waterelement door de aanleg poel/vijver
6. Maak takkenrillen en/of rommelhoekjes op het erf
7. Hang nestkasten op voor vogels
8. Maak een bijen-/insectenhotel of realiseer natuurlijke nestgelegenheid
9. Zorg voor ecologisch gevarieerd beheer: niet te netjes, niet alles hetzelfde beheren en in een keer uitvoeren
10. Gebruik geen bestrijdingsmiddelen

Figuur 6: Handvaten vanuit het **inspiratieboekje Rivierdallandschap** en **Landschapsbeheerbrochure**

Deze handvaten geven aan dat op een erf/landschap gewerkt wordt met zowel eensoortige als gemengde hagen, met bomenrijen, boomgaarden en solitaire bomen. Stimulering van overhoeken, perceelsranden, bloemrijk grasland zorgt ook voor de biodiversiteitsimpuls. Deze staan mooi verwoord als de 10 tips voor een natuurlijk erf. Naast inrichting ook een juist beheer!

Figuur 7
Het landschaps-
inpassingsplan

7. Het Landschapsplan met de beheer- en inrichtingsmaatregelen

De visie heeft geresulteerd in het definitieve plan. Met een juist beheer ontstaat er ook tevens een meerwaarde voor de ecologische waarden.

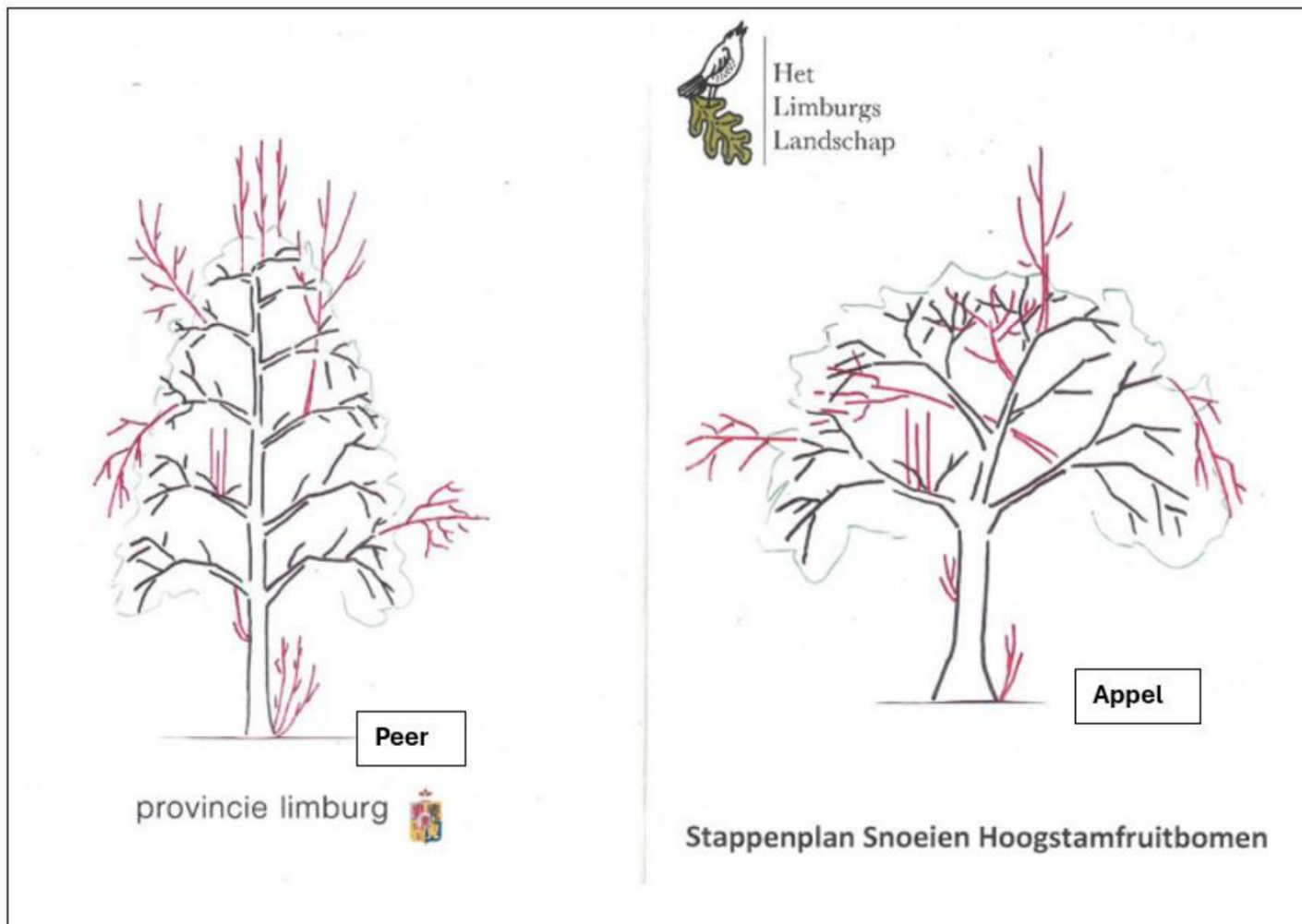
A) Bestaande gemengde haag

Deze haag is prachtig gevarieerd. Door hem 1 x per jaar te knippen na de langste dag blijft hij mooi in toom. Er kan ook gekozen worden de haag 1 x per 2 jaar of een zijde een jaar overslaan, dat levert een meer natuurlijke haag op en nog meer ruimte voor de biodiversiteit.

B) Bestaande fruitbomen

Deze fruitbomen mooi behouden. Bij wegvallen van een boom de gaard weer aanvullen. De snoei juist uitvoeren, dus met behoud van de habitus de bomen wat opener maken (Peer en Appel) en de noot en kers verder minimaal snoeien. Snoeien volgens onderstaand principe:

Aan te bevelen is via LHadM een cursus te volgen, zodat je mooie bomen behoud en een leuke opbrengst krijgt. De bomen nimmer kandelaberen.

C) Historisch paadje met eikenbomen

Deze bomen zijn een pracht om te zien en dienen verder minimaal gesnoeid te worden. Een eik staat vast en bij te heftige snoei zal de boom het moeilijk krijgen, dus mooi zo te behouden en weinig (behalve schuurtakken op dak en dode takken) snoei uitvoeren.

D) Uit te dunnen boomopstand

Na vakkundig bleswerk de toekomstbomen (Eik, Linde, Esdoorn) vrijzetten en de ruimte geven. Hiermee wordt de ondergroei gestimuleerd en wordt overhangen van bomen over de straat voorkomen.

E) Aan te planten twee erfboomen

Hier worden voor het schuurdeel twee erfboomen gezet zijnde 2 Tilia cordata- Winterlinde met aanplantmaat 16-18.

Mooie bomen in de laan en deze hebben ook weinig snoei nodig, behalve enige opkroning. Verder mooi laten groeien.

F) Singelrand aan te vullen met struiken

Deze rand is deels wat opener en vandaar aanvullen met zeer makkelijke struiken, die hier een struikenrand creëren. Dit zijn:

Acer campestre

Veldesdoorn

Ligustrum vulgare

Wilde liguster

Rhamnus catharticus	Wegedoorn
Rhamnus frangula	Vuilboom
Cornus sanguinea	Gewone kornoelje

De struiken in de rand in groepjes zetten met aanplantmaat van 80-100. Beheer is iedere 2 jaar wat knippen als struikenrand, zodat te ver overkoken voorkomen wordt.

G) Aanplant enkele hoogstamfruitbomen

Op de plek bestaande schuur worden enkele fruitbomen gezet, waarbij advies is makkelijke hoogstamfruitbomen te zetten. Met een minimum aan onderhoud zijn kersenbomen met hun bloesem erg fraai en levert lekkere vruchten op. En verder weinig snoeiwerk. Langs de bomen burenen enkele kleinere makkelijke bomen.

Dit zijn:

Prunus "Van"	Kers
Prunus "Bigareau Napoleon"	Kers
Prunus Regina"	Kers
Mespilus germanica	Mispel
Morus nigra	Zwarte moerbei

De aanplantmaat is 12-14 en hiermee hebben ze vanaf start wat body. De bomen hoeven behalve enige opkroning niet gesnoeid te worden en maken hier een mooie boomgroep, samen met de reeds bestaande bijenbomen.

H) Aan te planten erfrandbomen op steilrand

Hier worden ook 3 makkelijke bomen gezet:

2 Castanea sativa Tamme kastanje

1 Tilia platyphyllos Zomerlinde

Wettelijk dienen deze 2 meter uit de grens te staan.

De bomen hebben een aanplantmaat van 14-16 en hebben na aanplant weinig snoei meer nodig en mooi om zo natuurlijk te laten uitgroeien! Een fijn element rand erf.

F) Kruidenrijk bloemgrasvegetatie

Deze zone zal onderdeel zijn van het erf-landschap. Hierbij aan te bevelen dit op een makkelijke en onderhoudsarme wijze te beheren, dat een grote biodiversiteitswaarde oplevert. *Hiermee een opsplitsing tuingazon voor en hier op achterterrein een biodiversere vegetatie.* Beste is deze 2 x per jaar (juli en september) te maaien en af te voeren. Al met al, zorg dat het makkelijk beheer is en een maximaal resultaat tbv de vlinders en andere dieren die hier vertoeven. Onderstaand het beeld dat mensen laten glunderen en vlinders verwelkomen.

8. Conclusie

Dit definitieve landschapsplan met beheer- en beplantingsplan geeft weer dat het bestaande een mooi vertrekpunt is en duurzaam te behouden. Verder aanvullende aanplant en omvorming grasveld om er zo een nog mooier geheel van te maken. Naast mooi ook prachtig tbv de biodiversiteit.

30-5-2024 DEFINITIEF

